

Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. F. Chopina – okres po PRL.

- [Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. F. Chopina – okres po PRL.](#)

Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. F. Chopina – okres po PRL.

Źródło: online-skills, licencja: CC0.

Ważne daty

- 1990** – XII Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. F. Chopina
- 1995** – XIII Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. F. Chopina
- 2000** – XIV Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. F. Chopina
- 2005** – XV Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. F. Chopina
- 2010** – XVI Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. F. Chopina
- 2010** – po raz pierwszy przyznano Nagrodę Krystiana Zimmermana za najlepsze wykonanie sonaty
- 2015** – XVII Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. F. Chopina

Scenariusz lekcji dla nauczyciela

Źródło: online skills, cc0.

II. Analiza i interpretacja dzieł muzycznych. Uczeń:

1. zna podstawowe terminy i pojęcia właściwe dla opisu i zrozumienia wybranych dzieł muzycznych;
2. nazywa i porządkuje główne nurty, gatunki i style muzyczne, wskazuje formy wypowiedzi artystycznej spoza tradycyjnej klasyfikacji, uzasadniając swoją wypowiedź;
3. zna konteksty kulturowe i naukowe powstawania muzyki;
4. dokonuje analizy percepcyjnej, uwzględniając:
 - a) elementy muzyki,
 - b) podstawowe techniki kompozytorskie,
 - c) cechy stylów muzycznych,
 - d) strukturę gatunków i form muzycznych, ich zmiany i rozwój,
 - e) funkcje: np. religijna, społeczna, użytkowa, artystyczna i in.;
5. rozpoznaje cechy stylistyczne utworu reprezentującego określoną epokę muzyczną.

Nauczysz się

charakteryzować Konkursu Chopinowski;

charakteryzować zakres repertuaru wykonywanego w poszczególnych etapach konkursu, rozpoznawać gatunki Chopinowskiej muzyki oraz najczęściej wykonywane utwory;

wymieniać najwybitniejsze osobowości wśród uczestników i laureatów konkursu oraz ich późniejsze osiągnięcia artystyczne;

przedstawiać najbardziej istotne fakty dotyczących jury i systemu oceniania;

przedstawiać cele przyświecające organizatorom Konkursu: promowanie postaci i muzyki F. Chopina, promowanie utalentowanych młodych pianistów i tworzenie miejsca do dyskusji nad kwestią interpretacji Chopinowskiej muzyki;

XII i XIII edycja konkursu bez zwycięzcy

Symptomy kryzysu, jakiego doświadczył Konkurs Chopinowski, objawiły się w latach 1990 i 1995, podczas XII i XIII Konkursu, kiedy spośród grupy uczestników jury nie wyłoniło laureata pierwszego miejsca. Fakt ten był nawet oceniany jako klęska Konkursu i zapowiedź jego upadku. Witold Rudziński napisał w 1995 r. o Konkursach XII i XIII, *iż zakończyły się samobójczymi bramkami: nie przyznano pierwszej nagrody. Następnie publicysta ubolewał: Jest to najgorsze, co mogło się stać. Trudno kogokolwiek przekonać, że wśród przeszło 130 kandydatów nie udało się znaleźć najlepszego i przyznać mu pierwszej nagrody. Konkurs, który nie potrafi wyłonić czołówki kandydatów do najwyższych nagród, przestaje być szanującym się konkursem i ryzykuje utratę światowej pozycji.*

XII Konkurs Chopinowski odbył się 1–20 października 1990 r. Towarzyszyły mu – zgodnie z tradycją – wystawy i koncerty, a imprezę uświetniły swą obecnością dwie królowe: królowa belgijska Fabiola i królowa Hiszpanii Zofia. Uczestnicy Konkursu, którzy stanowili grupę 110 pianistów z 28 krajów, mieli do wyboru siedem koncertowych instrumentów.

Laureaci:

- Nagroda I: nie przyznano
- Nagroda II: Kevin Kenner (USA)
- Nagroda III: Yukio Yokoyama (Japonia)
- Nagroda IV (ex aequo): Corrado Rollero (Włochy), Margarita Szewczenko (Rosja)
- Nagroda V (ex aequo): Anna Malikowa (Rosja), Takako Takahashi (Japonia)
- Nagroda VI: Caroline Sageman (Francja)
- Nagroda Polskiego Radia za najlepsze wykonanie mazurków i nagroda Filharmonii Narodowej za najlepsze wykonanie koncertu: nie przyznano
- Nagroda Towarzystwa im. Fryderyka Chopina za najlepsze wykonanie poloneza: Kevin Kenner i Wojciech Światała

Podczas ogłoszenia wyników Konkursu rozczarowujący okazał się brak wskazania zwycięzcy. Nigdy wcześniej podczas Konkursu Chopinowskiego taka sytuacja nie miała miejsca, raczej pojawiał się nadmiar niż niedobór kandydatów do tytułu laureata I nagrody. II nagrodę przyznano Kevinowi Kennerowi, pianiście z USA, który w X Konkursie w 1980 r. otrzymał wyróżnienie. Kenner został również nagrodzony za najlepsze wykonanie poloneza (równoległe z Polakiem Wojciechem Światałą). Nie przyznano nagród za wykonanie mazurków i koncertu – również po raz pierwszy w historii Konkursu Chopinowskiego. Jak wspominał jeden z komentatorów, XII Konkurs minął bez demonstracji wielkiego zachwytu, bez wielkich kontrowersji. Młodzież nie wybrała swego idola, faworyci nie rozpalali wyobraźni. W filharmonii trudno było dostrzec błyszczące gorączkowo oczy, zapamiętane z poprzednich konkursów. Nikt z publiczności nie mdlał z wrażenia, chyba że sam pianista.

XIII Konkurs Chopinowski odbywał się od 1 do 22 października. Jego dyrektorem był Albert Grudziński. Przed XIII Konkursem zapowiadano w prasie: *Będzie to z pewnością inny Konkurs niż wszystkie dotychczasowe, na co wskazuje nie tylko rekordowa liczba uczestników. Jeszcze niedawno były te Konkursy dla naszych młodych pianistów niemal jedyną szansą na zdobycie sławy i wyrwanie się w świat. Dziś ten świat stoi otworem i droga doń niekoniecznie musi prowadzić przez warszawską estradę konkursową. Konkursy Chopinowskie były też do niedawna imprezą niezwykle popularną, przyciągającą do Filharmonii tłumy słuchaczy, młodzieży muzycznej, a nawet ludzi na co dzień stroniących od muzyki. Dziś, w dobie bezwzględnej pogoni za pieniędzmi, cenę wstępu na przesłuchania konkursowe wyznaczono na poziomie przekraczającym możliwości niejednej kieszeni. Wielu z nas będzie więc ten Konkurs śledziło na odległość, za pośrednictwem radia i telewizji. Laureatka III nagrody XIII Konkursu – Gabriela Montero z USA jeszcze przed rozpoczęciem przesłuchań udzieliła wywiadu prasowego. Zwierzała się wówczas: Boję się tych piętnastu minut w pierwszym etapie – one zadecydują o całym dalszym ciągu. Zwłaszcza że jurorzy będą musieli wybierać spośród 140 kandydatów – współczuję im. Boję się też trochę Etiud. To jak bieg na sto metrów: nie odrobi się nawet najmniejszej straty, trzeba od razu dać z siebie wszystko. Ostatecznie do konkursu przystąpiło 130 uczestników z 32 krajów.*

Laureaci:

- Nagroda I: nie przyznano
- Nagroda II (ex aequo): Philippe Giusiano (Francja) i Aleksiej Sułtanow (Rosja)
- Nagroda III: Gabriela Montero (USA)
- Nagroda IV: Rem Urasin (Rosja)
- Nagroda V: Rika Miyatani (Japonia)
- Nagroda VI: Magdalena Lisak (Polska)
- Nagroda Polskiego Radia za najlepsze wykonanie mazurków, nagroda Towarzystwa im. Fryderyka Chopina za najlepsze wykonanie poloneza i nagroda Filharmonii Narodowej za najlepsze wykonanie koncertu: nie przyznano

Po raz drugi w dziejach Konkursu Chopinowskiego jury nie przyznało I nagrody, co więcej – nie przyznało też żadnej z regulaminowych nagród specjalnych, narażając się na krytykę rozczarowanego audytorium, zwłaszcza że do finału nie zostali dopuszczeni młodzi artyści prezentujący wysokiej rangi interpretacje muzyki Chopina, jak Nelson Goerner (uzyskał tylko wyróżnienie, co stało się nawet źródłem tarć wewnątrz jury) i Ingrid Fliter (nie przeszła do III etapu). W bardzo licznej początkowo polskiej ekipie nie pojawiła się żadna osobowość zdolna zachwycić publiczność i jury, przeważały wykonania zaledwie poprawne. Przychylnie oceny krytyków i publiczności zebrali – oprócz Goernera, Ingrid Fliter i Katii Skanawi – laureat II nagrody Aleksiej Sułtanow i laureatka III nagrody Gabriela Montero.

XIV edycja konkursu

XIV Konkurs Chopinowski odbył się w dniach 4–22 października 2000 r. Gościem honorowym była królowa hiszpańska Sophia. Konkurs rozpoczął się 4 października koncertem inauguracyjnym, w którego programie znalazły się Koncert na orkiestrę Witolda Lutosławskiego, *Koncert skrzypcowy A-dur* op. 8 Mieczysława Karłowicza i *III Symfonia Pieśń o nocy* op. 27 Karola Szymanowskiego. Kandydaci przed konkursem zobowiązani byli przesłać wraz ze zgłoszeniem kasetę wideo z nagraniem wyszczególnionych utworów Chopina. Na podstawie nadesłanych nagrań komisja kwalifikacyjna dokonała selekcji, wyłaniając 98 pianistów z 25 krajów. Ostatecznie do przesłuchań I etapu przystąpiło 94 uczestników.

Laureaci:

- Nagroda I: Li Yundi (Chiny)
- Nagroda II: Ingrid Fliter (Argentyna)
- Nagroda III: Aleksandr Kobrin (Rosja)
- Nagroda IV: Chen Sa (Chiny)
- Nagroda V: Alberto Nosè (Włochy)
- Nagroda VI: Mika Satō (Japonia)
- Nagroda Polskiego Radia za najlepsze wykonanie mazurków i nagroda Filharmonii Narodowej za najlepsze wykonanie koncertu: nie przyznano
- Nagroda Towarzystwa im. Fryderyka Chopina za najlepsze wykonanie poloneza: Li Yundi i Chen Sa (Chiny)

Fryderyk Chopin, „Scherzo b-moll op. 31” (fragment), wyk. Li Yundi, online-skills, CC BY 3.0 (audio); fotografia Li Yundiego, globaltimes.cn, CC BY 3.0 (ilustracja)

Po ogłoszeniu wyników Konkursu przewodniczący jury Andrzej Jasiński wypowiadał się na temat laureata I nagrody, mówiąc dziennikarzom:

Yundi Li jest bardzo dojrzały jak na swój wiek, a co najważniejsze – czuje muzykę Chopina. Nie bywa w swych interpretacjach kontrowersyjny, gra pięknym dźwiękiem i ma przy tym fantazję, urok oraz perlistą technikę. Jest to tym bardziej ważne, że nie usłyszeliśmy podczas tegorocznego konkursu zbyt wielu wyróżniających się interpretacji prawdziwie chopinowskich, czego dowodem jest przede wszystkim nieprzyznanie nagrody za najlepsze wykonanie mazurków.

XV edycja konkursu

XV Konkurs Chopinowski odbywał się w dniach 2–24 października 2005 r. Był to pierwszy Konkurs Chopinowski w całości transmitowany w mediach: w radiu, telewizji oraz Internecie. Nowością były też zmiany w regulaminie: wprowadzenie obowiązkowych eliminacji przed Konkursem (gdyż dotychczas praktykowana selekcja wstępna kandydatów na podstawie nadesłanych nagrań wideo okazała się niemiarodajna), skrócenie procedury

przesłuchań z czterech do trzech etapów, a także uproszczenie systemu oceny uczestników. W Konkursie wzięło udział 80 pianistów z 18 krajów.

Strona tytułowa kroniki XV Międzynarodowego konkursu Chopinowskiego, discogs.com, CC BY 3.0

Laureaci:

- Nagroda I: Rafał Blechacz (Polska)
- Nagroda II: nie przyznano
- Nagroda III (ex aequo): Lim Dong-Hyek oraz Lim Dong-Min (Korea Południowa)
- Nagroda IV (ex aequo): Shohei Sekimoto oraz Takashi Yamamoto (Japonia)
- Nagroda V: nie przyznano
- Nagroda VI: Ka Ling Colleen Lee (Chiny, Hongkong)
- Nagroda Polskiego Radia za najlepsze wykonanie mazurków, nagroda Towarzystwa im. Fryderyka Chopina za najlepsze wykonanie poloneza oraz nagroda Filharmonii Narodowej za najlepsze wykonanie koncertu: Rafał Blechacz

Fryderyk Chopin, „Polonez As-dur op. 53”, wyk. Rafał Blechacz, online-skills, CC BY 3.0 (audio), Michał Kobylński, fotografia Rafała Blechacza, 2005, wikimedia.org, CC BY 2.5 (ilustracja)

Wielką, powszechnie wyrażaną radość w Polsce przyniosło zwycięstwo polskiego pianisty Rafała Blechacza. Ten bezapelacyjny triumfator Konkursu stał się najbardziej utytułowanym pianistą w jego historii. Zdobył nie tylko I nagrodę i złoty medal, lecz również wszystkie nagrody specjalne (za najlepsze wykonanie mazurków, poloneza oraz koncertu), a także liczne nagrody pozaregulaminowe, w tym nagrodę publiczności. Niezapomniane przeżycia w finale Konkursu przyniosło doskonałe wykonanie przez Blechacza *Koncertu fortepianowego e-moll* Fryderyka Chopina, po którym publiczność towarzysząca

zmaganiom konkursowym dała wyraz swemu entuzjazmowi, nie czekając nawet, aż orkiestra dokończy wykonywać ostatnie takty utworu. W historii Konkursu Chopinowskiego czterokrotnie jego zwycięzcami byli Polacy. Przed Rafałem Blechaczem byli to: Halina Czerny-Stefańska w roku 1949 (ex aequo z Bellą Dawidowicz z ZSRR), Adam Harasiewicz w 1955 r. i Krystian Zimerman w 1975 r.

XVI edycja konkursu

XVI Konkurs Chopinowski trwał od 30 września do 23 października 2010 r. Był to Konkurs przypadający w roku ważnego jubileuszu – 200. rocznicy urodzin polskiego kompozytora. Po raz pierwszy organizatorem był Narodowy Instytut Fryderyka Chopina. Nowością w programie konkursu była *Sonata c-moll* op. 4 Chopina, a wśród instrumentów do wyboru uczestników pojawiła się nowa marka – Fazioli. Podobnie jak podczas poprzedniej edycji, słuchacze mogli śledzić konkursowe zmagania przez radio, telewizję i Internet. W XVI Konkursie uczestniczyło 78 pianistów z 21 państw.

Plakat XVI Konkursu Chopinowskiego, biuro.chopin2010.pl, CC BY 3.0

Laureaci:

- Nagroda I: Julianna Awdiejewa (Rosja)
- Nagroda II (ex aequo): Lukas Geniušas (Rosja/Litwa), Ingolf Wunder (Austria)
- Nagroda III: Danił Trifonow (Rosja)
- Nagroda IV: Ewgeni Bożanow (Bułgaria)
- Nagroda V: François Dumont (Francja)
- Nagroda VI: nie przyznano

- Nagroda Polskiego Radia za najlepsze wykonanie mazurków: Daniil Trifonow
- Nagroda Rektora Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina za najlepsze wykonanie „Poloneza-Fantazji As-dur” oraz nagroda Filharmonii Narodowej za najlepsze wykonanie koncertu: Ingolf Wunder
- Nagroda Towarzystwa im. Fryderyka Chopina za najlepsze wykonanie poloneza: Lukas Geniušas
- Nagroda ufundowana przez Krystiana Zimmermana za najlepsze wykonanie sonaty: Julianna Awdiejewa

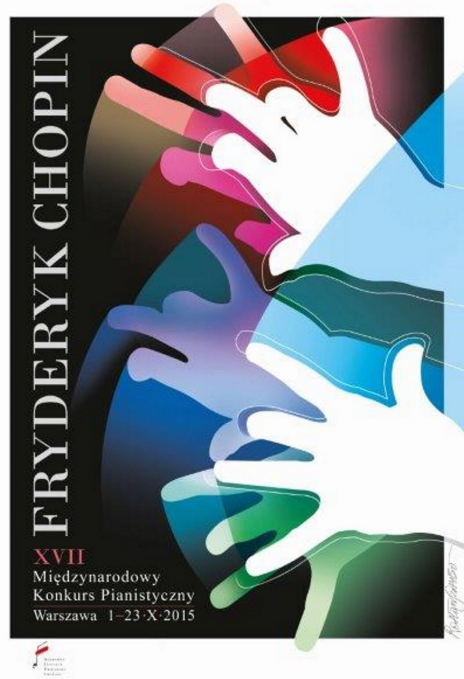
Fryderyk Chopin, „Koncert fortepianowy e-moll op. 11” cz. 1 (fragment), wykonanie Julianna Awdiejewa, orkiestra Filharmonii Narodowej, online-skills, CC BY 3.0 (audio); Kancelaria Prezydenta RP, fotografia Yulianny Avdeevy, 2010, wikimedia.org, domena publiczna (ilustracja)

Fryderyk Chopin, „Koncert fortepianowy e-moll op. 11”, cz. 1 (fragment), wyk. Daniil Trifonow, online-skills, CC BY 3.0 (audio), Jarosław Ronald Kruk, fotografia Daniila Trifonowa, 2012, Busko-Zdrój, wikimedia.org, CC BY 3.0

W XVI Konkursie pojawiły się kolejne nagrody specjalne – za najlepsze wykonanie sonaty oraz *Poloneza-Fantazji As-dur*. Nieformalna tradycja Konkursu Chopinowskiego – czyli rozbieżności w ocenach pianistów między jury a publicznością zaistniały również i w tej edycji. Ulubieńcem audytorium był austriacki pianista Ingolf Wunder (który w Konkursie pięć lat wcześniej odpadł po II etapie). Otrzymał on II nagrodę (ex aequo), a zwyciężczynią została Rosjanka Julianna Awdiejewa.

XVII edycja konkursu

XVII Konkurs Chopinowski odbył się 1–23 października 2015 r. Po raz pierwszy eliminacje można było oglądać w Internecie (na stronie internetowej konkursu) za pomocą aplikacji mobilnej oraz poprzez kanał YouTube. O rozmachu organizacyjnym Konkursu mogą świadczyć (oprócz innych imprez towarzyszących) aż trzy koncerty inauguracyjne, a także powołanie Komitetu Honorowego złożonego z dziewięciu osobistości świata kultury i sztuki. Do konkursowych przesłuchań spośród 450 zgłoszeń zakwalifikowano we wstępnych eliminacjach 84 pianistów z 20 krajów, a ostatecznie wzięło w nim udział 78 uczestników.

Plakat XVII Konkursu Chopinowskiego, culture.pl, CC BY 3.0

Laureaci:

- Nagroda I: Cho Seong-Jin (Korea Południowa)
- Nagroda II: Charles Richard Hamelin (Kanada)
- Nagroda III: Kate Liu (USA)
- Nagroda IV: Eric Lu (USA)
- Nagroda V: Tony Yike Yang (Kanada)
- Nagroda VI: Dmitrij Szyszkin (Rosja)
- Nagroda Polskiego Radia za najlepsze wykonanie mazurków: Kate Liu
- Nagroda Towarzystwa im. Fryderyka Chopina za najlepsze wykonanie poloneza: Cho Seong-Jin
- Nagroda Filharmonii Narodowej za najlepsze wykonanie koncertu: nie przyznano
- Nagroda ufundowana przez Krystiana Zimmermana za najlepsze wykonanie sonaty: Charles Richard Hamelin

Fryderyk Chopin, Koncert fortepianowy e-moll op. 11 (fragment), wyk. Cho Seong-Jin, orkiestra Filharmonii Narodowej, online-skills, CC BY 3.0 (audio); Mariusz Kubik, fotografia Seong-Jin Cho, 2016, wikimedia.org, CC BY 3.0 (ilustracja)

Zwycięzcą XVII Konkursu został Cho Seong-Jin, koreański pianista, student Konserwatorium Paryskiego, który jeszcze przed przyjazdem na Konkurs Chopinowski zdobył laury na Międzynarodowych Konkursach w Hamamatsu w Japonii w 2009 r. (I nagroda), Moskwie w 2011 r. (III nagroda) i Tel Awiwie w 2014 r. (III nagroda), koncertował też z wieloma renomowanymi orkiestrami, odbył liczne międzynarodowe [tourné](#), uczestniczył w festiwalach, dokonał nagrań płytowych. Jest więc czynnym, koncertującym pianistą, a być może wschodzącą gwiazdą wielkiej światowej [pianistyki](#).

Zadania

Ćwiczenie 1

Uzupełnij luki w tekście.

XV Konkurs Chopinowski odbywał się w dniach 2–24 października roku. Był to pierwszy Konkurs Chopinowski w całości transmitowany w mediach: w radiu, telewizji oraz Internecie. Nowością były też zmiany w regulaminie: wprowadzenie obowiązkowych eliminacji przed Konkursem (gdyż dotychczas praktykowana selekcja wstępna kandydatów na podstawie nadesłanych nagrań okazała się niemiarodajna), skrócenie procedury przesłuchań z czterech do trzech etapów, a także uproszczenie systemu uczestników.

Ćwiczenie 2

Rozpoznaj laureatów Konkursu Chopinowskiego widocznych na fotografiach.

Rafał Blechacz, Julianna Awdiejewa, Daniil Trifonow

Ćwiczenie 3

Wskaż zdania fałszywe.

- W XVI i XVII edycji konkursu nie przyznano pierwszego miejsca.
- We wszystkich edycjach Konkursu Chopinowskiego pierwsze miejsce zajęło czterech Polaków.
- W 2020 roku odbędzie się XX edycja Konkursu Chopinowskiego.

Ćwiczenie 4

Wysłuchaj poniższego nagrania. Rozpoznaj kompozycję Fryderyka Chopina i zaznacz jej tytuł.

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](https://www.epodreczniki.pl)

Utwór do zadania 4, online-skills, CC BY 3.0

Utwór do zadania 4. Kompozycja posiada zróżnicowane tempo zmieniające się w trakcie utworu. Cechuje się żywiołowym charakterem.

-
- Polonez As-dur op. 53
 - Koncert fortepianowy e-moll op. 11
 - Scherzo b-moll op. 31

Ćwiczenie 5

Uporządkuj chronologicznie zdobywców pierwszego miejsca w po PRL-owskich edycjach Konkursu Chopinowskiego.

Julianna Awdiejewa

Li Yundi

Rafał Blechacz

Cho Seong-Jin

Ćwiczenie 6

Jednym z etapów Konkursu Chopinowskiego jest wykonanie koncertu fortepianowego. Wysłuchaj dwóch poniższych nagrań, a następnie przyporządkuj im odpowiedni tytuł.

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Utwór nr 1 do zadania 6, online-skills, CC BY 3.0

Utwór nr 1 do zadania 6. Kompozycja posiada umiarkowane tempo. Cechuje się spokojnym charakterem.

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Utwór nr 2 do zadania 6, online-skills, CC BY 3.0

Utwór nr 2 do zadania 6. Kompozycja posiada zróżnicowane tempo zmieniające się w trakcie utworu. Cechuje się żywiołowym charakterem.

Utwór nr 1 -

Utwór nr 2 -

Koncert fortepianowy f-moll op. 21

Koncert fortepianowy e-moll op. 11

Ćwiczenie 7

Wskaż najmłodszą nagrodę specjalną przyznaną na Konkursie Chopinowskim.

Nagrody Towarzystwa im. Fryderyka Chopina za najlepsze wykonanie poloneza

Nagrody Polskiego Radia za najlepsze wykonanie mazurków

Nagrody Filharmonii Narodowej za najlepsze wykonanie koncertu

Nagroda Krystiana Zimermana za najlepsze wykonanie sonaty

Polecenie 1

Krystian Zimerman na pytanie, czy zgodziłby się wejść do jury Konkursu Chopinowskiego, odpowiedział: *Odmawiam konsekwentnie, ponieważ nie czuję się na siłach przeprowadzać selekcji wśród zdolnych młodych ludzi. Od momentu, kiedy zacząłem interesować się aktywnie pracą ze studentami, szukam alternatywy dla konkursów. Konieczne jest stworzenie możliwości startu do kariery dla młodych artystów bez potrzeby angażowania się w tak ryzykowną i niepewną sprawę, jaką jest konkurs.* (wypowiedź podczas konferencji prasowej 29 października 1998, cyt. za: *Studio* nr 1/1999, s. 15). Czy zgadzasz się z poglądem słynnego pianisty – laureata Konkursu Chopinowskiego? Uzasadnij swoje stanowisko, wykorzystując w argumentacji komentarze i opinie krytyków, jurorów i pianistów na temat trafności ocen konkursowych, a także własne oceny archiwalnych nagrań Chopinowskiej muzyki wykonywanej przez uczestników i laureatów konkursu.

Po zakończeniu pracę możesz zapisać bądź wydrukować za pomocą przycisku drukuj.

Słownik pojęć

Agogika

ogół zagadnień dotyczących tempa w muzyce – jego zmian, zróżnicowania, proporcji, a także realizacji wskazań kompozytora zawartych w zapisie nutowym.

Belcanto

dosłownie: „piękny śpiew”. Technika śpiewu i styl muzyki wokalne powstały we Włoszech w epoce baroku (zwłaszcza w szkole neapolitańskiej), kontynuowany w twórczości kompozytorów oper w XVIII i XIX w. Belcanto polega na uwydatnieniu piękna ludzkiego głosu, wirtuozerii wokalne, wydobywaniu bogactwa i zniuansowania ekspresji.

Dynamika

ogół zagadnień dotyczących głośności, czyli siły dźwięku w muzyce.

Forte

jedno z dwóch podstawowych określeń dynamiki, oznacza grę „głośno”. Możliwe są rozmaite poziomy głośności w ramach tej dynamiki, które są uwzględnione w zapisie nutowym, np. mf (mezzo forte, trochę ciszej niż forte), ff (fortissimo – bardzo głośno), fff (forte fortissimo – jeszcze bardziej głośno).

Impresario

osoba zajmująca się organizowaniem koncertów, przedstawień, a także promowaniem danego artysty, zabieganiem w jego imieniu o kolejne angaże i zapewnienie korzystnych honorariów.

Koncert fortepianowy

gatunek muzyczny polegający na idei koncertowania – czyli współzawodniczenia między pianistą a orkiestrą. Koncert fortepianowy jest przeznaczony do wykonania przez fortepian i orkiestrę i posiada najczęściej formę trzyczęściową (choć w XIX w. kompozytorzy tworzyli też koncerty jednoczęściowe albo – podobnie jak symfonia – czteroczęściowe). Potocznie również używa się tej nazwy jako określenia publicznego występu pianisty.

Pianistyka

sztuka wykonawcza, która polega na odtwarzaniu muzyki przez artystę grającego na fortepianie.

Piano

jedno z dwóch podstawowych określeń dynamiki – oznacza grę „cicho”. Podobnie są różne poziomy w ramach dynamiki piano, np. mp (mezzo piano, trochę głośniejsze niż piano), pp (pianissimo – bardzo cicho), ppp (piano pianissimo – jeszcze bardziej cicho).

Recital fortepianowy

publiczny występ jednego pianisty wykonującego szereg utworów. Program recitalu może składać się z dzieł wielu kompozytorów albo tylko jednego wybranego twórcy, jednak jest on obszerny – wypełnia cały wieczór, czyli trwa około półtorej godziny z krótką przerwą.

Rubato

słowo rubato pochodzi od włoskiego „rubare”: „kraść”. Oznacza pewną swobodę agogiczną w interpretacji muzyki. Wykonawca minimalnie skraca pewne dźwięki melodii (czyli „kradnie” ich czas trwania), a inne wydłuża (czyli zwraca ten „ukradziony” czas) i w ten sposób uwydatnia frazy, uzyskując ich większą plastyczność, śpiewność. Rubato nie jest zaznaczone w nutach, jest tradycyjną praktyką, która zależy od wycucia i wyrobionego smaku artystycznego wykonawcy.

Tournée

podróż artysty lub zespołu artystów (np. orkiestry), mająca na celu publiczne występy w kolejnych odwiedzanych miejscowościach. Organizacją tournée zajmuje się impresario.

Słownik pojęć został opracowany na podstawie:

encyklopedia.pwn.pl

sjp.pwn.pl

Biblioteka muzyczna

Fryderyk Chopin, „Scherzo b-moll op. 31” (fragment), wyk. Li Yundi, online-skills, CC BY 3.0 (audio); fotografia Li Yundiego, globaltimes.cn, CC BY 3.0 (ilustracja)

Fryderyk Chopin, „Polonez As-dur op. 53”, wyk. Rafał Blechacz, online-skills, CC BY 3.0 (audio), Michał Kobylński, fotografia Rafała Blechacza, 2005, wikimedia.org, CC BY 2.5 (ilustracja)

Fryderyk Chopin, „Koncert fortepianowy e-moll op. 11” cz. 1 (fragment), wykonanie Julianna Awdiejewa, orkiestra Filharmonii Narodowej, online-skills, CC BY 3.0 (audio); Kancelaria Prezydenta RP, fotografia Yulianny Avdeevy, 2010, wikimedia.org, domena publiczna (ilustracja)

Fryderyk Chopin, „Koncert fortepianowy e-moll op. 11”, cz. 1 (fragment), wyk. Danił Trifonow, online-skills, CC BY 3.0 (audio), Jarosław Ronald Kruk, fotografia Daniła Trifonowa, 2012, Busko-Zdrój, wikimedia.org, CC BY 3.0

Fryderyk Chopin, Koncert fortepianowy e-moll op. 11 (fragment), wyk. Cho Seong-Jin, orkiestra Filharmonii Narodowej, online-skills, CC BY 3.0 (audio); Mariusz Kubik, fotografia Seong-Jin Cho, 2016, wikimedia.org, CC BY 3.0 (ilustracja)

Fryderyk Chopin, „Koncert fortepianowy f-moll op. 21” (fragment), wyk. Dang Thúi Son, orkiestra Filharmonii Narodowej, online-skills, CC BY 3.0 (audio); Hirotooshi Sato, fotografia Dang Thúi Sona, oberlin.edu, CC BY 3.0 (ilustracja)

Bibliografia

Janusz Ekiert, *Chopin wiecznie poszukiwany: Historia Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. Fryderyka Chopina w Warszawie*, 2010